מַלָּה הַנּוֹלָה הַנּוֹלָה

ת הַרא"שׁ בְּהַלְּכוֹת סֵפֵּר תּוֹרָה וֹסְמָ"ג סִימָן פה וְסַפֵּר הַתְּדֹמָה מֵהָהִיא רְנָיִטִין כר. א שָׁם. לט. (צבי * הַבְּתְתַלַּת (נֹי) (צגי) הַבְּתִיבָה (צדי) לאמֵר (צדי בְּבִּיוֹ (צדי) אֲנִי כּוֹתֵב לְשֵׁם קְדָשַׁת הְבִּלִּין. אמִלְּבֵּר זָה (צוֹי בְּכָל פַּעַם שֶׁכּוֹתֵב אַזְכָּרָה צָרִיךְ לוֹמֵר שֶׁכּוֹתֵב לְשֵׁם קְדָשַׁת הַשִּׁם. הגה וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּסַבִּי כְּשֶׁמְחַשֵּׁב שֶׁכּוֹתֵב הָאַזְבָּרוֹת לִשְׁמָן, הוֹאִיל וְהוֹצִיא (צח) בְּתָחַלַּת הַכְּתִיבָה בְּפִיוֹ סַבְּי בְּהָכִי (הרא״ש הלכות תפלק וספר תרה וטור

יירה דעה ואורחות חיים), וְיֵשׁ לְהָקֵל (צמּי) בִּדִיעַבַר. וֹכְשַׁבָּא לְנַמְנֵם לֹא יְכָתֹב, דְאֵינוֹ כּוֹתֵב אָוֹ בְּכַוְנָה (אור זווע):

שַעַרֵי תִּשׁוּבָה

באר הימב

(לד) חקתיבה. קדם שַּיְכָּתֹב השֶׁם יְעֵלֵן בּקְלְּמוֹס. שֶׁיִטְבֶּלְנוֹ טֶרֶם שִׁיְכָתֹב אוֹת אַחְרוֹנְה בּנְתְּלְ בְּמִבְּל בְּאוֹת אוֹת. וְאָם צֶּרְהְ דִּיוֹ טֶרֶם שִׁיְכָתֹב אוֹת אַחְרוֹנְה שִׁם אָזי יִטְבּל שִׁם פּסְרָ מְּנִתְ בְּאוֹת אוֹת. וְאָם צֶרְהְ דִיוֹ טֶרֶם שִׁיְכָּתֹּ בְּאוֹת שְׁם בְּאוֹת שְׁם בְּאוֹת שִׁבְּבְיִר הְשֵׁם וְיִנְמֵּר הְשֵׁם, וְאָם לֹא הָנִיח אוֹת לְפְנֵי השֵׁם יְעֵין בְּאוֹתְיוֹת שֶׁלְפְנֵי השֶׁם שֶׁהָם לֹחִים וְיִנְמֵּר השֶׁם, וְאָם לֹא הָנִיח אוֹת לְפְנֵי השֶׁם יְעֵין ביל, וְאֵין לְנְמָנֵם מְחָפֵת שְׁצְרִיךְ לְכְתֹּב בְּתְחַלָּה אוֹתִיֹת הַשִּׁם חֲלָקִים נְפְּרִדִים וּמִשְׁמֵּה

בּכְתִיבְתוֹ קְצֶת אַף עֵל גַב דְבַבְתִיבָה דְבַת אַחַת עָדִיף טְפִי פִּדְמַשְׁמֶע בְּוֹזְמֶא, וּמְפֶל מְקוֹם בְּיָה שִׁישׁ צֹרֶךְ בְּכַתְיבְתוֹ אַין קפּינָא בָּיָה, וְגָם בֹּבְתִיבָה דְּבַת אַחַת עָדִיף טְפִי בְּדָה, וְגָם אִין חַלוּק אִם יַתְחִיל מָפוֹפָה לְתְחַלְּתָה כִיי, עַץ שְׁם:

בַאור הַלְּכָה

משנה ברורה

וְהוֹא הַדִּין אָם רָגֶל הַשְּּמָאלִי שֶׁל הַתָּי״וֹ נַעֲשֶה יַשֶׁר וְלֹא מּס יוֹצֵא לְמַשָּה לַתוּץ. וְעַיַּן בִּלְבוּשֵׁי שְׁרָד שַׁנִּשְׁאַר בִּצַרִיךְ עִיּוּן לַמַּה צַרִיךְ כִּלָּל גִּרִירָה, יַמִשִׁיך אַתַר כַּךְ וִעַבֶּה מִעַט אָת יו״ד הַשִּׁי״ן עַד שֵׁיָהְיָה בַּהֹגַן, וְבֵן כְּהַאי גַּוְנַא בָּרֶגֶל הַתִּי״ו, עַיֵּן שָׁם, וְכַן מַשְׁמֵע בִּפְרִי מְגַדִים בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אות כ דְּמְהַנֵּי עֵצָה זוֹ אֲפָלוּ בְּאַלֶּ״ף, וְעַיֵּן בְּסוֹף דְּכְרֵי הַלְּבוּשֵׁי שְׁרָד. וָכַל זָה כִּשַׁלֹא כַּתַב הַתַּבוֹת שַאַתַר זָה, דְּאִי לַאו הַכִּי בִּוַדָּאי לֹא מִהַנֵּי תִקּון לְהַתָּי״ו וּכְהַאי גַּוְנָא מִשׁוּם שֶלֹא כְּסִדְרָן, בֵּיוַן שֶׁאֵין בּוֹ עַתָּה צוּרַת ַתִּי״ו: 🎁 (צב) בַּתְּחָלַת. דְּאָם יִהְיֶה אַף אוֹת אַתַת שֶׁלֹא נִכְתַּב לְשֵׁם תְּפָּלִין פָּסוּל, וְלֹא מְהַנֵּי הַעֲכַרַת קַלְמוֹס לִשְׁמָה [יוֹרֶה דֵעֶה רע״ר]. וּתְתְלַת רוצה לומר, תַּחַלַת כַּל הַפַּרָשִיות יאמר, אַנִי כּוֹתֵב פַּרַשִיות אַלוּ לְשֵׁם וכרי, ומהַנֵּי זָה מִדִּינָא אַפְּלוּ אָם הָפְּסִיק בֵּין הַפַּרָשִׁיוֹת, אַךְ מִכֵּל מַקוֹם טוב יותר שֶׁיאמַר תְּחָלַת כָּל פָּרָשָׁה וְכוּי: (צג) הַכְּתִיכָה. נִרְאֶה דְּהוּא הַבְּין בַּתַקּון הַאוֹתִיוֹת הַנַּפַּרָדוֹת דְצַרִיךְ לְשְׁמַן, הוֹאִיל דְּכַלַאוֹ הַכִי הַתִּפְּלִין הַם פָּסוּלִים, דָאֵין עַלֵיהַם צוּרַת אוֹתִיוֹת כָּרָאוּי: (צד) יאמַר. וְאָם אַתר כּוֹתַב, צַרִיך גַם הוא לוֹמַר כֵּן אַף בְּאַמִצֵע כְּשֵׁהוּא מַתְחִיל: (צה) בְּפִיר. וְלֹא סַגִּי בְּמַתְשַׁבָה אַף בְּדִיעֲבַד [אֵלְיֶה רבֶּה וּפְרִי מְגָּדִים]. וְעַיֵּן בְּתָרוֹשֵׁי ר׳ עַקִיכָא אֵיגֵר: (צוֹ) אַנִי כּוֹתָב וְכוּי. יָשׁ שַׁכַּתְבוּ דְּנָכוֹן שָּלֹאמַר אָז גַּם כֵּן וְכָל אַזְכָּרוֹת שָׁבּוֹ לְשֵׁם קָדַשַּׁת הַשֵּׁם, דְּשֶּׁמָּא יִשְׁכַּת אַתַר כַּךְּ לְקַבֵּשׁ הַשֵּׁוּם בִּמְקוֹמוֹ, וְעַיֵּוְ בְּבֵאוֹר הֲלַכָּה: (צוֹ) בְּכָל פַּעַם. וֹאָם כּוֹתֵב שְׁתֵּי אַזְבָּרוֹת בְּלִי הַפְּסֵק (מֹּ דֵי בְּקְדוֹשׁ אֶתָד: (צח) בְּתְּחָלֵת הַבְּתִיבָה. כּה שָהוּא כּוֹתֵב לְשֵׁם קָרָשַׁת תִּפְלִין, וְאַף דְּלֹא הִזְכִיר בַּתִּתלָה קָדַשַּׁת הַאַזְכָּרוֹת סַגִּי, דְּמָכָּל מָקוֹם הֲרֵי הִזְכִּיר לְשֵׁם קְדָשָׁה, אֲבָל אִם גַם בַּתְּתַלָּה לֹא הַזְכִּיר בְּפַרוּשׁ רַק בְּמַתֲשַׁבָה בְּעַלְמָא, אוֹ שֶׁעַתָּה לֹא קְדֵּשׁ אָת הָאַזְכַרוֹת אֲפִלּוּ בְּמַחֲשָׁבָה, אֲפִלוּ כּּיּ בְּדִיעֲבַד לֹא יַצָא: (צפי) בְּדִיעֲבַד. אֲכָל לְכַתְּחָלָה צָרִיךְ לוֹמֵר בְּפֵרוֹשׁ בְּכָל פַּעַם שֶׁכּוֹתֵב הָאַזְכָּרָה לְשֵׁם קָדָשַׁת הַשֵּׁם, 🖘 אַפִּלוּ אָם אָמֵר בִּתְּחָלַת הַכְּתִיכָה וְכָל הָאַזְבָּרוֹת שֶׁבּוֹ, וְבֵן פַּסְקוּ הָאַתַרוֹנִים:

הָעֶלְיוֹן, דְּאָם נָגע יוּ״ד הָעֶלְיוֹן בְּאלֶ״ף וְהִשְׁלִים הָאוֹת אחר כָּדְ דְּצָרִיךְּ לְגְרֹר פָּל הָאלֶ״ף וְלֹא מְהנֵי פָּוָה גְּוִירת היו״ד, וְדִקְדֵיק המָגֵן אַבְרָהָם זָה מִמִּלֹת כָּל הפתוב בשַּלְחָן עַרוּךָ, וּמָאד יָפָּלָא לְהוֹצִיא דַבֶר חַדַשׁ כַּוָה מִדְּקְדּוּק קל כַּוָה. וְעוֹד, הַעָּקר הִינוֹ פָּרָכָא, הַהָּלֹא בְּבֵית יוֹסֵף כָּתב וְזָה לְשוֹנוֹ, וְאָם נָגע רָגֶל הָאלֶ״ף בָּגג הָאלֶ״ף אוֹ פָּגֵי הָאלֶ״ף בִּפָּגֵי הגָג שֶׁבְּתחִתִּיו, כָּתב האָגוּר כֵּלָן פְּסוּלִין וְאֵין תקנה במחיקה או בגרידה נכן צריף לומר, וכן איתא בדרכי משה הארף שנקרא חק תוכות, ומיהו בגרידה מה שנעשה בפסול סגי, כמו שכתכתי בסמוד גבי רגל ה״א וְקוּ״ף שַּנוֹגְעִין לְמעְלָה, עד בָּאן לְשוֹנוֹ. וּמוּכָח מִפְשָׁטָא דְּלִשְׁנָא דְ-וּמִיהוּ ַדָּאתּרְויִהוּ קָאֵי וְסֹגִּי בָּגְרִירת היוּ״ד וְהָרֶגֶל, וְדֵמְיָא דְּרָגֶל הַ״א וְקוּ״ף, וְכֵן מוּכָת גם בַּן מִלְשוֹנוֹ יוֹתֵר בְּסִימָן לוֹ וְזֶה לְשוֹנוֹ שָׁם, כָּתב האָגוּר דְּאָם הָיָה היוּ״ד 'שַׁלְמעְלָה על הָאלֶ״ף גוֹגעת וְכוּ׳, וְכֵן פָּתב בְּשֵׁם רִ״י אַכְּסגְדְּרָגִי, וְכָתב עוֹד שָׁם, אָם הַדְבִּיקָן שֶׁגִּפְּסְלוּ, אֵין דִּי לָהֶם בִּמְתִיקת דֶּכֶק דְּהָוֵי כְּחק תּוֹכוֹת, אֶלָּא צָרִידְּ לְגָרֹר כָּל היוּ״ד שָּגַרְבְּקָה וּלְתקְנָה לְכתְחָלָה, וְהָעָתק זָה גם כֵּן בְּדרְכֵי משָה האַרֹּדְ, הָרֵי הָאף בַּדְבִיקת היו״ד הַעֵּלְיוֹן דִּי בְּגַרִירת היו״ד. וְבֵן מְמֹה שֵׁפִיָּם שָׁם ּבְבִית יוֹפֵף בְּסִימָן לוֹ זָה ההִין גּוּפָּא בִּגְרִירת היוּ״ד בְּגִרְבּק יוּ״ד השִׁי״ן וְהעיִ״ן וֹכוּי מוּכָת גם כֵּן כִּמוֹ שֶׁכַּתבִנוּ, הַלְּהפִּרִי מְגָּדִים צַרִידְ כַּזָה גם כֵּן גִּרִירת כַּל הָאוֹת כְּמוֹ בְּגִּדְפַק יו״ד שֶׁעל הָאלֶ״ף. וְאֵין לומר דְּמיְרֵי הפֵית יוֹסֵף בְּכָל וָה שַּנִרָפק אחר שָהִשְׁלִים הָאוֹת כָּרָאוּי, דְאָם כֵּן לַמָּה צָרִידְ לְמְחֹק כָּל חיוּ״ד, די שָּיְגְרֹר מִקְצָתוֹ עד שַּיְבִשְּלָנוּ לְהָאלֶ״ף מְצוּרת אוֹת וְכנ״ל, וְכֵן בְּנֶגע היוּדִי״ן ָבְשָׁאָר אוֹתִיּוֹת, וְגם בּלְבוּשׁ כָּתב בְּהָדְיָא דְּדִין היו״ד הָעֶלְיוֹן וְהתּחְתוֹן שָׁוָה, בָּמוֹ שֶׁהַבִיא הפָּרִי מְגָּדִים בְּעצְמוֹ נֵאָם לֹא שֶׁנְּדְחָה גַּם דְּכְרֵי חַפְּּרִי מְנָדִים וְנֹאַמֵּר דְּחַבֵּית יוֹפַרְ וְהַדַּרְכֵי מֹשֶׁה וְגַם הַלְּבוֹשׁ מַיֶרִי שֶׁכֶּתַב מִהְחָלָה אֶת עֶצֶם הָאוֹת וְאַחַר כֶּךְ הַיִּי״ד שֶׁלְמִעְּלָה, וּכְצֵת הַשְּׁלָמָתוֹ נְדַבֵּק בְּהַקּוֹ הֶעָלִם שֶׁל הָאּלֶ״ף]. וְלוּלֵי דְּבָרֵי הִבָּדִים הַיַּה נִראַה לְעָנִיוּת דּעָתִי דְּהמָגוָן אַכְרָהָם קָאֵי על רָגֶל התחְתוֹן שָׁל הָאֹלֶ״ף וּבָא לְבָאֵר פֿוָנת חשַׁלְחָן עָרוּךְ בִּמה שֶׁכַּתב כָּל, דְּהִינוּ שַׁיִּגְרר כָּל הָרָגֶל בֵּיוַן שַׁגִּכתָב וָה בִּכְתִיבָה אחת אחר עשית הנְגִיעָה, וְלֹא סֹגִי שַׁיּגְרֹר מִקְצָתוֹ עד שַׁיְבִשְׁלָנוּ לְהָאלַ״ף מְצוּרת אוֹת, וְהוֹא ההִין בְּנִרְבּק יוֹ״ד הָעֶלְיוֹן, אְכָל על כָּל פָּנִים הי בִּגְרִירת כָּל היוֹ״ד ְוָאֵין צָרִידְּ לִגְרֹר מה שָׁנִּכְתב אחר כָּדָּ, כֵּיוָן שָׁנִּכְתב בִּשְׁנֵי כְּתִיבוֹת, וְלֹא חָשׁשׁ המָגן אַבְרָהָם לְבָאֵר זֶה דִּכְבָר בַּאֵר זֶה הֹמְחבֵּר בִּתְחִלֹּת הּפָּעִיף וַזְּבְפְרָט מַה שֶּׁבָּחַב הַפָּרִי מְנָדִים בְּדִינֵי צַאַרת הָאוֹתִיּוֹת בְּאוֹת א שֶׁהַשַּ״ז בְּאֶבֶן הָעֶּזֶר סִימָן קכה סוֹבֵר גַּם בֵּן כְּהַסְּגַן

אַבָרָהָם דְיֵשׁ חַלוּלְ בְּנְדָבֶּלְ יִי״ד הַשֶּׁלְיוֹן לְיִ״ד הַהַּחָתוֹן דְּהַיְּע דֶּבֶּל הַאַלֶּ״ף, וְבַעָּתוֹ לְהַשֵּ״ד שֶׁם בְּסְעֵּיף הְשָׁבְיִי שֶׁם בְּסְעֵּיף הְשָׁבְיִי שֶׁם בְּסְעֵּיף הְשָׁבְיּי שֶׁם בְּסְעֵּיף הְשָׁבְיּי שֶׁם בְּסְעֵּיף הְבָעוֹ בָתִיבָה וְלֹא שָיִצִישָׁה מִפִּילָא, מָה שָׁצִין כֵּן בָּנֶה דְּלֹא גַצַשָּׁה מִפִּילָא אָפְשַׁר דְדָמֵי זֶה לְאִם הָיָה כּוֹתָב הַבָּג וְהַנְיְבֶּל וְאַדֵּר כְּבְּרֹ לְאָדִי בְּלֹה דְשָׁב בְּיִבְּי צשה הכל בְּבָתִיבָה אַחַת, וְבָמוֹ שְׁבָּתֵב הַשִּׁיוֹ בְּסְצֵיף קָטן זו, מה שָאין בּן בְּעַנְעָנ לְבָאוֹתָה שְׁמִי כְתִיכוֹת הַסוֹ. גֹם בְּסַבֶּר לְדָוֹדְ אֲמָת לְהֹפעל בְּרָבִי יוֹטַךְ אֵין מַהֹלְקְ בְּנָדְכֹּק יוּ״ד הָעַלְיוֹן לתתתון. אָמָנָם אחר פָּדָּ רָאִיתִי עוד בְּאֵינָה אִתְרוֹנִים שַׁאחר הפְּרִי מְנָדִים שַׁנְרָאָה מִדּנְּמָם גֹם כֵּן בְהַפְּרִי מְנָדִים, נְדִעת המָבֵּן אבְרָהָס לְתֹלֵּק בֵּין נָדְכֹּק יִדִּיד הָעָלְיוֹן לתתתון, על כֵן בְודאי לכתַתְלָּה צָרִידְ לְהַתְמִיר וְלָבֶרֹר כֵּל מה שָׁנְעַשָּׁה בְּפֹסוּל אתר שַעֲשָׁה הְנָבִישָה, דְּהִינִיג אָפּלוּ רְגַל התתתון שֵׁל הַאלְיף, וּכָהאי גוּנָא בְּשְׁאֵר הָאוֹתִיּוֹת דְקַּחְשִׁיב פֹּה בְּהֹנֶ״ה, וּבְדִיעָבר יֵשׁ לְעֵיֵן אָם יֵשׁ לְהֹחְמִיר בָּזֶה, אַחְרֵי דְּמִפְּתִימת לְשׁוֹן הֹבֵּית יוֹפַך וְחֹדְרְכֵי משֶׁה בְּסִימָן לוֹ וְהַלְּבוּשׁ לֹא משְׁמע בֵּן, וְכֹנ״ל. וְאַחַר כַּךְ מַצָּאַתִי פָּחָדוּשִׁי ר׳ עַקִיבָא אָינֶר שָׁרָמו לְעַיָּן בְּתָשׁוֹכת מַהְרִ״י חַלַּוִי אָתִיו שָׁל הט״ז, וְעִינְתִי שָׁם וּמַצַאַתִי שָׁגם הוּא פְּשִׁיטָא לָה דְּכָנְגִיעת יוּדִי״ן שְׁעַל הַאלְפִיץ' אַין צַריָד לִגְרֶר רָגֶל התחתון שָׁתחת הקו, וְעַיִן שָׁם מה שַׁפֶּתב לְעָנִין יִיץ הַעָּלִיון, אַדְּ לְעַנִין קו הַעָּקם וְדְּהִישׁ מה שִּׁקְּתב בּשִּׁלְטוּ צִיזּרְ גַּג הַאַלִּיץ בְּיִּר שָׁם דְּצַרִידְ לָבֶרָרוֹ, דְּמָקְרֵי שַׁנְעַשָּׁה בַּפְסוּל על יְדֵי הדִּפוּק שֻׁנְּתִּדּבֵּק לְהִיוּ״ד, עיַן שָׁם, אָם לֹא הַיֹכָא דְּכָתב מִהְחַלָּה אָת הקו הְעָלִם וְרָבֶּל התְתְּתוֹן וְאחר כַּדְּ הִשְׁלִים לְינִי״ד שַעל גפֵּיו וְגַתְּדּפֵק פוֹ, דְּאָז לְבַלֵּי עַלְמָא אָין צַרִיךְ לִגְרֹד רק היני״ד, הַהְרֵי הקו נָבְתב בְּכשְרוּת. נְחָזר לְעָרָנ, הַלְבתְּהָלָה נָכון לְתּרֹש לְהתְמִיר לְגְרֹד אָפּלוּ ָרָגַל התהַתּוֹן, וּכְדִיעָבד אָם לֹא גַּדר רָגָל התהָתּוֹן גַרְאָה הְאֵין לְההָמָיר, וּלְעִגִין קו הַעָּקם יֵשׁ לְעַיַּן, הְלָבְאוֹרָה מָפְּתִימת לְשׁוּן הבֵּית יוֹסַף וְהדּרְכֵי משֶׁה וְחֹלְבוּשׁ הָג״ל משָמע דְהִיז״ד צָרִידְ לִמְחֹק וְלֹא הקו, וְצַרִיךְ עִיּוּן לְמִעְשֵׁה: 🏜 בְּתָהְלָת וְכוֹי. עין בּמְשָׁנָה בְּרוֹיָה שְּבֶּתְכָנוּ הְיַבְין שִׁיאמר וְכֵל אובְּרוֹת שַׁבּוֹ, כַּן פַתב הטיז פִיוֹרָה דַּעָה רעו סַעִיף א, הָבִיאו הפָּרִי מְגָדִים בְּפֹה, וְבַתב דִּלְבַתְּחַלָּה גם הטיז מוֹדָה דְעַרִידְּ בְּכָּל פּעם לְקְדֵשׁ אוֹפָרָה אף דְּקְדֵשׁ בְּתְחַלֹּת הּבְּתִיבָה, ולא מועיל זָה אָלָא לְעָנִין דִיעבר. וּלְפָלָא שָׁלֹא הַבִּיא דְּהֹלְּחָם הָמוּדוֹת בָּהַלְכוֹת סָפָּר תּוֹרָה פָּלִיג וְסוֹבֶר דֹאָפָלוּ דִיעבר לֹא מִהנִי, וְעַיָן בְּבַרְבֵּי יוֹסַף בִּיוֹרָה דַּעָה רעד שַפּהְמִיר פַּזָּה. וְעל כָּל פָּגִים גַרָאָה לִי דְאם יָשׁ לו סָפַּק פָאֵיזָה שֵׁם אִי קְדַּשׁ או לֹא, וְיוֹדֵע שַׁבְּהָהלֹת הֹפְתִיכָה אָמר וְכָל אוְפָרוֹת שַׁבּוֹ, דְיֵשׁ לְהָקֵל. עיַן בְּפְּרִי מָבָדִים שַמְסִתפַּק על הקּדִּוּשׁ אִי הִיא דָאוריְתָא אוֹ דְרְבָּנָן, וִאְפָּלוּ לְדעת הדְבר שְׁמוֹאֱל, הוֹבָא שַׁם בְּבַרְבֵּי יוֹפַךְ, דְּסְבִירָא לַה דְּמה שֶׁצַרִיךְ לְקְדֶשׁ הָאוְבָּרוֹת לְשְׁמָן הוא האוריתא, על כָּל פָּנִים יֵשׁ לְצָרֵף העת המ״ז לָזֶה וּלְהָקֵל כָּזֶה, כֵּן נִרְאָה לֹעְנִיּוּת העְתִי:

שער הציון

(ענ) בַּפְרִי מְנָדִים וּלְבוּשֵׁי שְׂרָד: "שׁ (ק) פְשׁוּט: (קוֹל) (קוֹג) (קוֹג) (קוֹל) הַכֹּל בַּפְּרִי מְנָדִים: